LJUBLJANA 2000

Predlog dolgoročnega plana decembra na skupščini

Sredi marca letos je mestna skupščina sprejela osnutek dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljane za obdobje 1986–2000. Vse pripombe, ki se jih je v široki javni razpravi o osnutku tega dokumenta, znanega tudi pod imenom Ljubljana 2000, nabrali *zajeten kup, so obravnavali načrtovalci našega* prihodnjega razvoja tudi pri oblikovanju predloga dolgoročnega plana. Nekatere so upoštevali, drugih ne. Pred kratkim so izvršni sveti ljubljanskih občin (med njimi tudi bežigrajski) obravnavali drugo delovno verzijo predloga dolgoročnega plana skupaj s stališči ljubljanskega zavoda za družbeno planiranje in ZIL-a do tistih pripomb k osnutku, ki jih v predlogu iz različnih razlogov niso upoštevali.

Načrtovalci so med drugim menili, da predlagatelji pripomb velikokrat napačno enačijo dolgoročni plan s srednjeročnim. Dolgoročni plan je le podlaga in splošna usmeritev za reševanje konkretnih nalog v srednjeročnih načrtih. Člani bežigrajskega izvršnega sveta pa so ob obravnavi druge delovne verzije dokumenta Ljubljana 2000 in razlogov za neupoštevane pripombe menili, da ni sprejemljivo le prikazovanje neupoštevanih *pripomb, ampak bi morali pripravljalci* gradiva razložiti tudi, kje in na kakšen način so ostale pripombe upoštevali. Bežigrajski izvršni svet je poleg tega sprejel tudi predlog dogovora o skupnih temeljih dolgoročnih planov v ljubljanski regiji. O predlogu dokumenta Ljubljana 2000 pa bodo razpravljali in sklepali tudi delegati bežigrajske občinske skupščine v drugi polovici decembra.

ODPRTA VPRAŠANJA

Do končnega oblikovanja in sprejetja predloga bi morali v občinah opredeliti in določiti še nekaj odprtih vprašanj, predvsem s področja namenske rabe prostora in spreminjanja kmetijskih zemljišč v druge namene, stanovanjske gradnje, lokacije nove ljubljanske toplarne, poteka nove železniške proge za Rožnikom in pri Beričevem ter celovite opredelitve vplivov na okolje in končne odločitve o *izgradnji in lokacijah hidro*elektrarn na Savi. V času, ko bodo delegati na občinskih skupščinah obravnavali dokument, bodo (vsaj za Bežigradom) v občinski hiši spet razgrnjene karte urbanistične zasnove občine. Ker pa bo ta razgrnitev zgolj *informacijskega značaja in ne bo pomenila nove javne razprave o gradivu, ji ne bodo* priložene knjige pripomb.

KAKŠNIH BO PRIHODNJIH PETNAJST LET?

Predlog dolgoročnega plana občin in mesta Ljubljana do leta 2000 se na skoraj 200 straneh tipkanega gradiva deli na sedem poglavij: skupni interesi, globalni okviri ter usmeritve in strategija dolgoročnega razvoja, dolgoročni razvoj po dejavnostih, zasnova razvoja v prostoru, obvezna izhodišča za pripravo srednjeročnih družbenih planov in *uresničevanje dolgoročnega plana. Dokument* predvideva, da se bo do konca tisočletja Ljubljana povečala za okoli 50.600 prebivalcev, tako da bo imelo leta 2000 naše republiško in narodno središče zaradi naravne rasti in priselitev že okoli 400 tisoč ljudi. Med njimi se bo dvignil delež zaposlenih občanov z 48,3 odstotka (leta 1981) na 51,2 odstotka (leta 2000), predvsem v panogah z razvojnimi prednostmi, katerih uveljavitev bo pospeševalo tudi prestrukturiranje gospodarstva.

Tudi družbenoekonomska gibanja bodo, tako kot v Sloveniji in Jugoslaviji, sledila dolgoročnemu programu gospodarske stabilizacije. Letna stopnja rasti družbenega proizvoda bo v vseh petnajstih letih v Ljubljani znašala povprečno 3,3 odstotka. Da bi izpolnili ta zapisani cilj, pa bo moralo ljubljansko gospodarstvo bistveno povečati svojo uspešnost, izkoriščanje proizvodnih zmožnosti, vključevanje v mednarodno menjavo in delitev dela – predvsem s povečanjem izvoza storitev in višjih oblik gospodarskega sodelovanja ter povečati naložbe v osnovna sredstva gospodarstva. Za bežigrajsko občino predvideva dokument 3,6-odstotno povprečno letno stopnjo rasti družbenega proizvoda. (Največjo – 5,7-odstotno stopnjo letne rasti – pa predvideva dokument na Viču, da bi se do leta 2000 zmanjšale razlike v razvitosti posameznih ljubljanskih občin.) Ustvarjeni družbeni proizvod pa bomo v naslednjih petnajstih letih predvidoma razdelili takole: amortizacija se bo za vsak odstotek rasti družbenega proizvoda v povprečju povečala za 1,15 odstotka. Skupna, splošna in druga poraba bodo rastle vzporedno z rastjo dohodka. Čisti osebni dohodki bodo realno rastli skladno z naraščanjem produktivnosti dela. Sredstva za razširjanje materialne osnove *dela pa se bodo povečevala veliko hitreje* kot družbeni proizvod.

Danes se Ljubljana razteza na nekaj več kot 90.000 hektarih. Zaradi vodnih, kmetijskih ali drugače zavarovanih območij ji bo ostalo do konca tisočletja za širjenje le 7470 *hektarov, večinoma v odročnih in prometno* slabo dostopnih predelih. Zato dokument predvideva, da se mesto ne bo več usmerjalo v ekstenzivno prostorski razvoj, ampak bo bolj smotrno izrabilo obstoječi stavbeni fond ter ga zgostilo z novimi objekti, veliko starih hiš pa bo treba tudi prenoviti. Izven mesta bodo rastla le tista naselja, ki bodo počasi prevzemala vlogo razvojnih središč.

PRIPOMBE, KI JIH NI V PREDLOGU

Med neupoštevanimi propombami iz javne razprave je tudi precej takšnih, ki so jih *predlagali krajani ali delavci Bežigrada. Zbor* krajevnih skupnosti občinske skupščine je med drugim menil, da so nekatere dolgoročne zasnove razvoja posameznih gospodarskih panog preoptimistično zastavljene. Pripravljalci gradiva so odgovorili, da gre predvsem za prednostne gospodarske dejavnosti, ki se bodo predvidoma najhitreje razvijale. Prav tako ni bila upoštevana pripomba zbora združenega dela, da bi moral razvoj mesta temeljiti predvsem na razvoju industrije in manj terciarnega in kvartarnega sektorja. Odgovor: usmeritev v hitrejši razvoj industrije je jasno opredeljena, kljub temu pa bo ohranila nižji delež v gospodarski strukturi v primerjavi z republiko in osrednjo slovensko regijo. Bežigrajska mladina je med drugim v razpravi o osnutku menila, da je rast prebivalstva previsoko ocenjena. Pripravljalci pa te pripombe niso upoštevali, ker je predvidena rast, kot so zapisali, občutno *nižja kot je bila v preteklosti.*

Prav tako niso upoštevali pripombe bežigrajskega zbora združenega dela, naj bi bil dan v dokumentu večji poudarek varovanju okolja. Podrobnejše opredelitve za saniranje ogroženega okolja bodo morali namreč vsebovati srednjeročni družbeni plani. Predvideva pa se tudi, da bodo v naslednjem srednjeročnem obdobju del sredstev za te namene občani pripravljeni zbirati s samoprispevkom. Krajevna skupnost Beričevo-Brinje je imela pripombo na gradnjo obvozne železniške proge Vižmarje–Šentjakob–Beričevo –Laze, saj je-ta po načrtu ni obvozna, temveč hitra proga s štirimi tiri in obsežno ranžirno postajo v Beričevem. Zato so vprašali, zakaj načrtovalci niso predvideli hitre obvozne proge ob reki Savi. Iz odgovora sodeč predlog še proučujejo. O tej progi pa je bežigrajski izvršni svet predlagal, naj bi njen potek in lokacijo ranžirne postaje v območju Beričevega predstavili v dveh enakovrednih variantah in s posebno študijo v prihodnjem letu izbrali ustreznejšo.

Veliko je bilo tudi pripomb na poglavja, ki obravnavajo kmetijstvo ter zavarovanje zemlje zanj in s tem v zvezi pomanjšanje možnih zazidalnih površin za bodoča stanovanja ter proizvodnjo. O tem ter predvsem o namestitvi bodoče ljubljanske toplarne bo še tekla beseda, saj končne odločitve še ni. Lahko pa pričakujemo, da se bodo pred sprejemom končnega besedila še kresala mnenja.

VIDA PETROVČIČ

STARŠI PRISKOČILI NA POMOČ

Denarna stiska je stalna spremljevalka vzgojno-varstvenih zavodov. Enoti VVO Ciciban na Aliendejevi 11 pa so priskočili na pomoč starši otrok, ki obiskujejo ta vrtec. Minuli četrtek in soboto so se udeležili prostovoljne akcije pri vzdrževanju zunanjega dela objekta. Z zaščitnim premazom so prepleskali leseno ograjo, fasado, okna in vrata. Sobotne akcije so se udeležili: Bogomir Kos s Hošiminhove 5, France Krašovec iz Ul. 29. hercegovske divizije 12, Ludvik Milanič s Trebinjske 13 ter Marjan Ravcar s Hošiminhove 3. Vsi so rekli, da je bila akcija nujna, da je ustanovi, ki varuje otroke, lepo pomagati v denarni stiski. Na pomoč so prišli tudi nekateri otroci iz vrtca, ki so ob pomoči pedagoškega vodje enote tega VVZ, Vide Mehle, poslikali in olepšali zidno ograjo svoje »hiše«.

Foto: IVAN ŠUČUR

FINANCIRANJE KS

Enoten sporazum z ljubljanskim združenim delom

Programiranje in zagotavljanje materialne podlage za življenje in delo krajevnih skupnosti v Ljubljani ali kratko: financirasnje KS, je spet našlo mesto na dnevnem redu predsedstva občinske konference socialistične zveze. Ne zato, da bi ponavljali že sprejete sklepe, saj je s sprejemom dveh dokumentov: Ugotovitve, stališča in usmeritve za nadaljnje *poglabljanje krajevne samouprave in delegatskega sistema v KS v* občini in Akcijski program za uresničevanje sprejetih ugotovitev, stališč in usmeritev, občinska konferenca že jasno in konkretno opredelila tudi nadaljnjo aktivnost pri reševanju te problematike, ki je še vedno aktualna.

Predsedstvo je tokrat obravnavalo gradivo, ki ga je o financiranju KS pripravila delovna skupina pri mestni konferenci SZDL, in ki ga bodo v kratkem obravnavali tudi delegati občinskih in mestne skupščine. Predsedstvo je ugotovilo, da predstavlja gradivo primerno podlago za nadaljnjo razpravo v socialistični zvezi in v delegatskih vrstah. *Podprlo* je njegovo temeljno usmeritev, da je sistem samoupravnega družbenega planiranja, dogovarjanja in sporazumevanja v procesu priprave planskih dokumentov krajevnih skupnosti, organizacij združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti, podlaga za uresničevanje interesov in potreb delovnih ljudi in krajanov. Zato bo treba v tem trenutku pospešiti predvsem pripravo planskih dokumentov v vseh temeljnih okoljih. Proračunska sredstva, ki so v praksi še vedno glavni vir financiranja KS (ustava jih opredeljuje le kot dopolnilni vir), naj bi v prihodnje zamenjala svobodna menjava dela.

Ob razpravah o možnosti samoupravnega sporazumevanja so se člani predsedstva opredelili za pripravo in sklenitev enotnega samou*pravnega sporazuma z organizacijami združenega dela v Ljubljani, saj* ni veliko ljudi, ki bi živeli in delali v isti občini. V to sporazumevanje pa naj bi primerno vključili tudi organizacije združenega dela širšega prostora ljubljanske regije. V zvezi s proračunskimi sredstvi za financiranje KS so na seji tudi podprli predloženi predlog izhodišč in sklepov, da se iz sredstev splošne porabe zagotavlja financiranje celotne funkcionalne dejavnosti krajevne skupnosti. Takoj pa je treba pričeti tudi dopolnjevati merila za delitev sredstev splošne porabe po krajevnih skupnostih, saj veljavni način pogojuje velike razlike po občinah. Predlog izhodišč in sklepov, ki jih ponuja mestno gradivo, pa je treba vgraditi v vse planske dokumente za naslednje srednjeročno obdobje.

V. P.

Sodoben pouk za bodoče oficirje

Ob 10-letnici splošne srednje vojaške šole Franc Rozman-Stane

Pripadniki Splošne srednje vojaške šole Franc Rozman-Stane za Bežigradom 7. novembra slavijo dan šole in letos še 10-letnico obstoja ter uspešnega delovanja.

Na svečani prireditvi v dijaškem domu bodo obujali spomine na življenjsko in revolucionarno pot legendarnega poveljnika slovenskih partizanov in na njegovo tragično smrt, ko je pred 41. leti pri preizkušnji zaveznišketa minometa zgubil življenje ob eksplozije mine v Lokvah pri Črnomlju.

Fantje – včerajšnji osnovnošolci *in jutrišnji maturantje – dajejo* modernim učilnicam in kabinetom življenje. Ni jim videti, da bodo krenili v poklic svojega bronastega vzornika. Prav tako so kot ostali srednješolci kjerkoli drugje. Kavbojke, »jacky«, športni puloverji... z ničemer ne povedo o jutrišnjih možeh sivozelene uniforme častnika kopenske vojske, nebesno modre letalske in uglajeno temne mornarice. Največ jih bo seveda krenilo v akademijo kopenske vojske v Beograd. Kdo ve, mogoče bo tudi med temi možmi tankovskih, pehotnih, topniških, inženirskih in drugih enot ostal v slovenski vojaški zgodovini zapisan v neminljivost kak lik, kot je ostala podoba moža padlega pred enainštiridesetimi leti.

»V procesu vzgoje in izobraževanja želimo čim več prispevati k vsestranskemu razvoju socialistične in humane osebnosti naših učencev, bodočih starešin JLA. Leti morajo biti psihofizično in moralno pripravljeni in strokovno usposobljeni za nadaljevanje študija. Da bi uspešno nadaljevali šolanje, izpopolnjevanje in samoizobraževanje, morajo osvojiti osnovna splošna, idejnopolitična in usmerjena vojaška znanja in tudi veščine, spretnosti, navade in sposobnosti,« pravi načelnik šole, major Alojz Jehart.

V štiriletnem šolanju je 25 delovnih dni namenjenih za učna potovanja, taktično-tehnične zbore, obiske enot in ustanov JLA, negovanje in krepitev revolucionarnih in borbenih tradicij naših narodov in narodnosti. Vsi učenci morajo *znati plavati, smučati, uporabljati* pehotno oborožitev, četrtošolci pa opravljajo vozniški izpit.

»Učni in vzgojni rezultati imajo trend stalnega rasta. V šolskem letu 1984/85 je bilo po popravnih izpitih pozitivno ocenjenih 98,9 odstotka učencev, srednja ocena šole pa je bila 3,76. Ti podatki so zadosti zgovorni,« je poudaril Alojz Jehart.

»Skozi ves učni proces teče kot rdeča nit vzgoja v dobrega, poštenega človeka, ki bo sposoben obvladati samega sebe, vzgajati in voditi druge ter braniti sebe in domovino. To dosegamo z osebnim vzgledom, tako da učitelji redno in vestno opravljajo svoje delo, ne samo pri pouku, ampak tudi kot razredniki, mentorji, dežurni pri učnih urah ali v delovnih skupinah. Na svoje delo se temeljito pripravljamo, uvajamo nove metode in uporabljamo vse razpoložljive učne pripomočke. O svojih nalogah, uspehih in neuspehih razpravljamo na pedagoških sestankih in iščemo najboljše poti za dosego našega osnovnega učno-vzgojnega smotra: dati čim večjo in čim boljšo izobrazbo in vzgojo bodočemu starešini JLA.«

Vsako šolsko leto aktivno dela preko 25 društev, krožkov, sekcij, poleg tega pa še pevski zbor šole in pevski zbori letnikov. Učenci se najraje vključujejo v šolsko športno društvo, strelsko sekcijo, mladinsko delovno brigado »Franc Rozman-Stane«, mladinsko pohodno enoto, akcije Rdečega križa, društva za urejanje okolja. Skratka, interesne dejavnosti učencev so zelo razgibane in v njih množično sodelujejo, zelo uspešno pa je tudi sodelovanje z ostalimi ljubljanskimi srednjimi šolami.

IVAN ŠUČUR

RAZSTAVA OB 40-LETNICI OZN

V četrtek, 24. oktobra 1985, je bila v pritličju Družbenega centra Bežigrad otvoritev razstave, posvečene pomembnemu jubileju – 40. obletnici ustanovitve OZN. Razstavo so v organizaciji Občinskega centra klubov OZN Lj.-Bežigrad pripravile dijakinje Srednje vzgojiteljske šole.

TAMARA KUŽMIČ, foto: V. P.

S predelavo koristnih odpadkov ščitijo okolje

V industrijski coni na Črnučah so odprli Dinosov predelovalni center

»Gospodarski in družbeni razvoj iz leta v leto povečuje porabo vseh vrst surovin. S povečanjem industrijske proizvodnje in življenjskega standarda nastajajo vedno večje količine uporabnih odpadkov, ki jih je treba zbrati in ponovno izkoristiti in jih predelati v nove koristne dobrine, s tem pa tudi ščititi človeško okolje. To pomembno poslanstvo pa oprvlja DINOS, delovna organizacija za promet z odpadnimi surovinami«, je dejal Vladimir Kralj, generalni direktor DO Dinos, ko je govoril ob slovesni otvoritvi novega Predelovalnega *centra v Ljubljani, v industrijski coni* na Črnučah.

Predelovalni center v Ljubljani je eden zadnjih v vrsti večjih podobnih obratov po Sloveniji, ki pa pomeni le prvo fazo gradnje. Gradnja se je začela februarja 1984. leta. Obsega 4600 kvadratnih metrov pokritih površin ter 10.000 kv. metrov odprtih skladiščnih, predelovalnih in transportnih površin.

Transport je v dejavnosti Dinosovega tozda Priprava odpadnih surovin izredno pomemben, zato predstavlja novozgrajeni industrijski tir, ki bo povezoval novi center neposredno z železniškim omrežjem, veliko pridobitev in racionalizacijo dela.

Črnuški Predelovalni center pa že sedaj razpolaga tudi z dokaj bogato proizvodno in transportno opremo – s 30 vozili vseh vrst, viličarji, prekucniki, vlačilci, nakladalniki, stiskalnicami in drugo tovrstno opremo.

Na območju Ljubljane je že danes postavljenih okoli 700 zbiralnikov za koristne odpadke, ki gredo nato v nadaljnjo predelavo v sekundarne surovine. V Ljubljani je bilo v prvem polletju letošnjega leta zbranih in pripravljenih kar 15.200 ton koristnih odpadkov vseh vrst.

PC Ljubljana je stal okoli 245 milijonov dinarjev. To so pretežno lastna sredstva te delovne organizacije, ki bo oktobra naslednjega leta slavila 40 letnico svojega obstoja.

V času od leta 1961 do leta 1965 je Dinos prvi v Jugoslaviji uvedel zbiranje s kontejnerskim sistemom in dovozom v predelavo na poslovne enote svoje odkupne mreže. Letos je v delovnem procesu vključenih že več kot 100 samonakladalcev, 4500 kontejnerjev, 42 tovornjakov z dvigali, 30 dvigal, 12 viličarjev, 100 hidravličnih stiskalnic različnih potisnih moči, 9 transportnih trakov, 18 škarij in lomilec litine, ki nadomeščajo težko fizično delo.

Delavci Dinosa so spoznali, da je njihov razvoj mogoč le s stalnim povečanjem in širjenjem odkupne mreže za zbiranje koristnih odpadkov, z dovolj velikimi odprtimi in zaprtimi skladiščnimi površinami ter s sodobno opremo za pripravo sekundarnih surovin.

Nova skladišča so zgradili v Črnomlju, Lendavi, Titovem Velenju, Slovenskih Konjicah, na Jesenicah, prav sedaj pa poteka tudi gradnja terminala za predelavo metalurškega vložka v Celju.

»Vedno večji pomen ima uspešno gospodarjenje v industrijski co*ni na Črnučah, kar dokazujejo* zbrane količine uporabnih odpadkov, količine pripravljenih sekundarnih surovin, kakor tudi rast dohodka in akumulativne sposobnosti delovne organizacije. Letos bomo imeli že 10 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar bo ustvarilo 500 delavcev našega združenega dela in pri tem namenilo v poslovni sklad za nadaljnji razvoj več kot milijardo dinarjev«, je dejal Vladimir Kralj.

Na svečanosti so podelili priznanja delavcem, ki več kot 25 let združujejo svoje delo in sredstva v Dinosu.

IVAN ŠUČUR